

BIULETYN INFORMACYJNY RPOWŚ 2014–2020 NR 1(10)2019

Świętokrzyski kompas unijny

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

➤ **FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW.
Z CZEGO SKORZYSTAĆ W 2019 ROKU?**

- REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY DLA ŚWIĘTOKRZYSKICH SENIORÓW
- ZAMÓWIENIA PUBLICZNE W PROJEKTACH
- VOUCHERY NA INNOWACJE

SZANOWNI PAŃSTWO

Oddajemy w Wasze ręce kolejny numer „Świętokrzyskiego kompasu unijnego”. Najwięcej uwagi poświęciliśmy w nim tegorocznym konkursom w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. O ogromnym zainteresowaniu pozyskiwaniem unijnego wsparcia przekonaaliśmy się podczas lutowej konferencji dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców, poświęconej właśnie tej tematyce. Frekwencja była imponująca. W 2019 roku zaplanowaliśmy ogłoszenie konkursów, które dadzą szansę na wsparcie projektów m. in. z dziedziny innowacyjności, ochrony zdrowia, wsparcia szkół zawodowych, podnoszenia kompetencji pracowników, wsparcia seniorów. Będziemy o nich szczegółowo informować.

Mija 15 lat od momentu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. 1 maja 2004 roku, na mocy traktatu akcesyjnego z 16 kwietnia 2003 roku, Polska została oficjalnie członkiem Wspólnoty. Jubileusz ten naturalnie skłania do podsumowań i analiz. Będzie też znakomitą okazją do zaprezentowania efektów wykorzystania przez Polskę i nasz region Funduszy Europejskich. Gorąco zachęcam wszystkich Państwa, którzy skorzystaliście ze wsparcia Unii Europejskiej, do wzięcia udziału w tegorocznych Dniach Otwartych Funduszy Europejskich, które odbędą się w dniach 10-12 maja br. To akcja, która pozwoli zaprezentować efekty Waszej pracy na europejskiej arenie. Otwórzcie swoje projekty dla odwiedzających. Pokażcie ich różnorodność i skalę zmian, z której na co dzień nie zdajemy sobie pewnie sprawy.

Andrzej Bętkowski

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

W NUMERZE

- 4 **Aktualności**
- 6 **Organizacje wspierające niepełnosprawnych będą miały łatwiejszy dostęp do funduszy unijnych**
WYDARZENIE
- 7 **Fundusze Europejskie dla przedsiębiorców. Z czego skorzystać w 2019 roku?**
- 10 **Vouchery na innowacje**
DLA PRZEDSIĘBIORCÓW
- 12 **Biznes jest moim „dzieckiem”. Idzie w dobrą stronę**
ROZMOWA
- 14 **Raj dla maluchów, pomoc dla rodziców**
EDUKACJA
- 16 **Regionalny Program Operacyjny dla świętokrzyskich seniorów**
SPOŁECZEŃSTWO
- 18 **Zawodowy kod dostępu**
RYNEK PRACY
- 21 **Zamówienia publiczne w projektach**
WADEMEKUM BENEFICJENTA
- 23 **Zapytaj o Fundusze Europejskie**
NA NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA ODPOWIADAJĄ KONSULTANCI PIFE

Wydawca Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego/
Departament Inwestycji i Rozwoju, ul. Sienkiewicza 63, 25-002 Kielce

Redaktor naczelna Anna Rdzanek-Kapsa

Zespół redakcyjny Edyta Malinowska, Dorota Hlebicka-Józefowicz, Dorota Fecek, Kamil Wojtczak,
Artur Potaczała, Katarzyna Borek-Stefaniak, Monika Lubiejewska,
Justyna Gołębiowska-Suchenia

Opracowanie graficzne i skład Robert Błaszak

Zdjęcie na okładce stock.adobe.com/fotolia

ISSN 2450-6559 egzemplarz bezpłatny

Nakład 2000 szt.

Druk Drukarnia i Agencja Wydawnicza „ARGI”,
ul. Żegiestowska 11, 50-542 Wrocław
www.argi.pl

AKTUALNOŚCI

4

STYPENDIA DLA PONAD 600 UCZNIÓW

Wystartowała kolejna edycja programów wspierających uzdolnioną młodzież – „Świętokrzyskiego programu stypendialnego” oraz „Świętokrzyskiego programu stypendialnego dla uczniów szkół zawodowych”. Objętych zostanie nimi ponad 600 uczniów z województwa świętokrzyskiego. Każdy otrzyma stypendium w wysokości 3800 złotych. Mają wyrównywać szanse edukacyjne młodzieży z mniej zamożnych rodzin, dlatego przy ocenie składanych wniosków pod uwagę brane jest także kryterium dochodowe. Środki otrzymać będą mogli również nauczyciele – opiekunowie najzdolniejszych uczniów – w kwocie 500 zł na ucznia, ale nie większej niż 1500 zł. Stypendia finansowane są z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020.

W CHĘCINACH POWSTANIE CENTRUM PAMIĘCI KULTURY ŻYDOWSKIEJ

Gmina Chęciny otrzyma ponad 5 mln zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 na odrestaurowanie zabytkowej synagogi i stworzenie

w niej Centrum Pamięci Kultury Żydowskiej. Unijne dofinansowanie to 95% kosztów realizacji całego projektu. Budynek, pochodzącej z 1638 roku synagogi, zostanie wyremontowany, odnowione będą ściany i dach. We wnętrzach powstaną gabloty, w których znajdzie się miejsce dla wielu eksponatów związanych z dziedzictwem narodu żydowskiego. To ważny element kultury Chęciny.

KOMPLEKSOWA POMOC PULMONOLOGICZNA DLA MIESZKAŃCÓW REGIONU

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. św. Rafała w Czerwonej Górze otrzymał blisko 1 mln zł z Europejskiego Funduszu Społecznego na

świadczenie zróżnicowanej rehabilitacji pulmonologicznej osobom cierpiącym na przewlekłe choroby układu oddechowego. Wszystko po to, by aktywni zawodowo jak najdłużej pozostawali na rynku pracy. Projekt będzie trwał 4 lata, z rehabilitacji skorzysta w tym czasie 540 osób. Każdy pacjent będzie miał zapewnioną kompleksową opiekę: zabiegi fizjoterapeutyczne, kursy edukacyjne, spotkania z psychologiem. 400 lekarzy, pielęgniarek i fizjoterapeutów skorzysta ze szkoleń i innych działań edukacyjnych. Szpital, na potrzeby projektu, zakupił też nowoczesny sprzęt.

BĘDĄ WYKORZYSTYWAĆ WODY TERMALNE DO OGRZEWANIA BUDYNKÓW

Prawie 8 mln złotych dofinansowania z RPOWŚ 2014-2020 otrzymał powiat kazimierski na budowę instalacji fotowoltaicznych oraz na zmodernizowanie odwiertu, którym popłynie gorąca woda do placówek oświatowych i opiekuńczych, a w przyszłości do powstającego sanatorium. Przedsięwzięcie realizowane będzie w Zespole Szkół Rolniczych w Cudzynowicach, Zespole Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalidacyjnych w Kazimierzy Wielkiej, Centrum Administracyjnym Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Kazimierzy Wielkiej oraz Kazimierskim Ośrodku Sportowym. Projekt powiatu był jedynym, jaki wpłynął na konkurs z działania „Strategia niskoemisyjna, wsparcie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej”. To kontynuacja działań, których efektem ma być stworzenie w Kazimierzy Wielkiej uzdrowiska na bazie istniejących tam wód siarczkowych i termalnych. Wcześniej,

również z dofinansowaniem z regionalnego programu operacyjnego, zrealizowany został odwiert wód termalnych.

CYTOBUS ŚĆO DOCENIONY

Cytobus Świętokrzyskiego Centrum Onkologii znalazł się w gronie 10 przedsięwzięć, dzięki którym onkologiczna rzeczywistość stała się bardziej przyjazna. Wyróżnienie przyznała redakcja portalu zwrotnikraka.pl - największego w sieci serwisu poświęconego tematyce onkologicznej, dedykowanego pacjentom, ich rodzinom, pracownikom służby zdrowia i studentom medycyny.

Pierwszy w Polsce cytobus – mobilny gabinet położnej Świętokrzyskiego Centrum Onkologii został skonstruowany dla projektów „Być świadomą kobietą – wsparcie profilaktyki raka szyjki macicy w regionie” w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Podróżuje po regionie, umożliwiając mieszkankom wykonanie bezpłatnego badania cytologicznego.

ORGANIZACJE WSPIERAJĄCE NIEPEŁNOSPRAWNYCH BĘDĄ MIAŁY ŁATWIEJSZY DOSTĘP DO FUNDUSZY UNIJNYCH

Brak wkładu własnego nie będzie już przeszkodą dla organizacji pozarządowych w sięganiu po Fundusze Europejskie. Wsparcia udzieli im Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Właśnie podpisał z Zarządem Województwa Świętokrzyskiego umowę dotyczącą realizacji programu „Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnością”. Nasz region będzie drugim w kraju, który zdecydował się na takie rozwiązanie. Organizacjom, które sięgną po środki z RPOWŚ 2014-2020 w obszarach takich jak edukacja, zdrowie, włączenie społeczne czy rynek pracy, wkład własny stanowiący zwykle 5-15%, sfinansuje PFRON. Na ten rok, świętokrzyski oddział przeznaczył na ten cel 1,5 mln zł. Kwota ta może wzrosnąć, jeśli potrzeby będą większe. Porozumienie podpisali w Kielcach marszałek województwa Andrzej Bętkowski i wicemarszałek Renata Janik z prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Marleną Małąg.

FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

Z CZEGO SKORZYSTAĆ W 2019 ROKU?

Firmy, które myślą o dalszym rozwoju, chcą wdrażać innowacyjne rozwiązania lub promować się zagranicą, pieniądze na ten cel mogą pozyskać z Funduszy Europejskich. Szczegółowy harmonogram tegorocznych konkursów poznali uczestnicy specjalnej konferencji dla przedsiębiorców, która odbyła się pod koniec lutego w Kielcach.

INWESTUJ, WPROWADZAJ NOWE PRODUKTY, TESTUJ ZAAWANSOWANE TECHNOLOGIE

Fundusze Europejskie mogą pomóc rozwinąć wiele obszarów działalności firmy. Tylko Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 oferuje całe spectrum narzędzi wsparcia. Dzięki nim mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa mogą np. wprowadzać nowe produkty, testować zaawansowane technologie, unowocześniać wyposażenie (konkursy w ramach Działania 2.5 Wsparcie inwestycyjne sektora MŚP), korzystać ze

specjalistycznego doradztwa (Projekt „Popytowy System Innowacji – rozwój MŚP w regionie świętokrzyskim poprzez profesjonalne usługi doradcze”, piszemy o nim szerzej na str. 10) czy kształcić swoich pracowników, wspierać ich w podnoszeniu kompetencji i nabywaniu nowych umiejętności (Poddziałanie 8.5.3 „Edukacja formalna i pozaformalna osób dorosłych”).

KSZTAŁĆ PRACOWNIKÓW, ZADBAJ O ICH ZDROWIE

Pracodawcy mogą podjąć działania, które poprawią stan zdrowia pracowników. Dla nich ozna-

cza to same korzyści: bardziej wydajną pracę, zmniejszenie skali zwolnień lekarskich i wydłużenie czasu aktywności zawodowej. Z Podziałania 8.2.1 „Przeciwdziałanie przedwczesnemu opuszczaniu rynku pracy przez osoby w wieku aktywności zawodowej” firmy sfinansują na przykład kupno pakietu dodatkowych świadczeń medycznych, zajęcia edukacyjne na terenie zakładu pracy, warsztaty radzenia sobie ze stresem, profilaktyki chorób układu krążenia, profilaktyki uzależnień. Można zorganizować pracownikom dodatkowe formy aktywności fizycznej, jak siłownia czy basen, zatrudnić

fizjoterapeutów i rehabilitantów, doposażyć stanowiska pracy, by były ergonomiczne i bezpieczne.

MASZ PROBLEM ZE ZNALEZIENIEM WYKWALIFIKOWANYCH PRACOWNIKÓW? KSZTAŁĆ ICH SAM!

Taką szansę dają konkursy mające na celu wsparcie szkolnictwa zawodowego w województwie świętokrzyskim (Poddziałanie 8.5.1). Przedsiębiorcy mogą przygotować projekt samodzielnie lub we współpracy ze szkołami zawodowymi, a realizując go – sfinansować wszelkie koszty związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem staży, w tym wynagrodzenie dla stażystów i ich opiekunów. Nawiązanie współpracy ze szkołami zawodowymi to dla właścicieli firm możliwość dostosowania profili kształcenia do własnych potrzeb.

KORZYSTAJ Z BAZY USŁUG ROZWOJOWYCH I KRAJOWEGO FUNDUSZU SZKOLENIOWEGO

To kolejne instrumenty pozwalające szkolić pracowników. Korzystając z pierwszego, można uzyskać z RPOWŚ 2014–2020 nawet 60 tys. zł na firmę i 6 tys. zł na kształcenie jednego pracownika. Drugi jest w dyspozycji powiatowych urzędów pracy. Województwo świętokrzyskie, na wsparcie pracodawców

w ramach KFS w roku 2019, otrzymało środki w wysokości ponad 5,5 mln zł. Sfinansować można kursy, szkolenia, studia podyplomowe, egzaminy poświadczające nabycie kwalifikacji.

O skali zainteresowania przedsiębiorców unijnym wsparciem świadczyła frekwencja podczas, specjalnie dla nich zorganizowanej konferencji, która odbyła się w Filharmonii Świętokrzyskiej w Kielcach. Spotkanie zgromadziło kilkuset właścicieli i pracowników firm z różnych branż. – Jest ono poświęcone jednemu z największych możliwych stymulatorów gospodarki krajowej czyli funduszom unijnym. Aby jednak spełniały swoją rolę, muszą być dobrze wykorzystywane. Nie można ich przejeść i muszą zostać przeznaczone na inwestycje, które się zwrócą i będą kołem zamachowym polskiej gospodarki – mówił gość konferencji, wicepremier Jarosław Gowin. – Cieszymy się, że państwa praca i determinacja służą rozwojowi regionu, dlatego Zarząd Województwa stara się stworzyć warunki, w których będziecie mogli rozwijać wasze firmy jak najlepiej. Od nowa zaprojektowaliśmy warunki w ramach konkursów, w których możecie ubiegać się o środki unijne. Te fundusze są na wyciągnięcie ręki dla Państwa, upraszamy dokumentację rezygnujemy z niektórych załączników, jesteśmy w kontakcie z Komisją Europejską by to było jak najbardziej przychylne dla przedsiębiorców – podkreślała Renata Janik, wicemarszałek województwa świętokrzyskiego.

Sylwia Mucha

VOUCHERY NA INNOWACJE

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające na terenie województwa świętokrzyskiego mogą ubiegać się o vouchery na zakup usługi doradczej. Firmy same decydują, z jakiej usługi skorzystają, wybierają również instytucję, która jest w stanie dla nich takie doradztwo zrealizować. Konkursy na dofinansowanie voucherów dla MŚP będą odbywać się cyklicznie, minimum raz w roku, aż do zakończenia realizacji projektu w 2023 roku.

Katalog usług doradczych jest otwarty i tylko od zapotrzebowania danej firmy zależy, jaki rodzaj wsparcia wybierze. Jeśli firma działa na rynku od co najmniej 6 miesięcy, może sfinansować usługi standardowe, np. opracowanie strategii marketingowej lub biznesplanów. Jeśli istnieje minimum rok – otrzyma voucher na usługi specjalistyczne: audyt technologiczny czy usługi w zakresie ochrony własności intelektualnej.

W dobie wzrostu konkurencyjności na rynku krajowym wielu świętokrzyskich przedsiębiorców poszukuje odpowiednich rozwiązań w zakresie innowacyjnych technologii, strategicznego planowania, wsparcia w prowadzeniu polityki personalnej itp. Korzystanie przez MŚP z usług doradczych świadczonych przez Instytucje Otoczenia Biznesu pozwala im na wprowadzanie twórczych zmian w strukturze gospodarczej, tworzenie nowych form produkcyjnych, usługowych i organiza-

cyjnych. Każda branża ma szansę na dotację, bo liczy się pomysł na rozwój, choć pewne preferencje przewidziane są dla przedsiębiorstw działających w obszarze regionalnych inteligentnych specjalizacji.

Projekt zakłada popytowy mechanizm wsparcia co oznacza, iż to przedsiębiorca sam wybiera usługę doradczą dostosowaną do zapotrzebowania firmy jak również instytucję, która jest w stanie dla niego takie doradztwo zrealizować. Może to być Instytucja Otoczenia Biznesu, która posiada doświadczenie, szeroką ofertę usług i bazę ekspertów posiadających wiedzę i kompetencje w danej dziedzinie. Mogą to być także centra transferu technologii, parki przemysłowe i naukowo-technologiczne, agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, a także uczelnie wyższe. Te ostatnie pomogą firmom, m.in. w ochronie własności intelektualnej, zgłoszeniu patentowym czy opracowaniu planu badań i nowych technologii.

Usługi standardowe	Usługi specjalistyczne	Usługi proinnowacyjne dla grup MŚP
<ul style="list-style-type: none"> • Przykładowe usługi: • <i>opracowanie strategii marketingowej</i> • <i>opracowanie biznesplanów</i> • <i>doradztwo w zakresie optymalizacji podatkowej</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Przykładowe usługi: • <i>audyt technologiczny</i> • <i>certyfikacja zgodności/jakości</i> • <i>usługi w zakresie ochrony własności intelektualnej</i> • <i>wsparcie w opracowaniu informatycznego systemu zarządzania produkcją</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Przykładowe usługi: • <i>budowanie wspólnej marki</i> • <i>strategia eksportowa grup przedsiębiorstw</i> • <i>strategia innowacyjności i konkurencyjności grup przedsiębiorstw (z komplementarnej branży)</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Wartość voucherów do 20 tys. zł 	<ul style="list-style-type: none"> • Wartość voucherów do 150 tys. zł 	<ul style="list-style-type: none"> • Wartość voucherów do 1 mln zł
<ul style="list-style-type: none"> • Maksymalny okres realizacji- 8 miesięcy 	<ul style="list-style-type: none"> • Maksymalny okres realizacji- 12 miesięcy 	<ul style="list-style-type: none"> • Maksymalny okres realizacji- 18 miesięcy

Zainteresowany? Zapytaj o szczegóły:

Za rekrutację, ocenę, udzielanie i rozliczanie voucherów na usługi doradcze odpowiada:
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Departament Inwestycji i Rozwoju
Oddział ds. Innowacji i Transferu Wiedzy, który pełni rolę Operatora Systemu Popytowego

Przedsiębiorcy mogą również na bieżąco korzystać z pomocy pracowników UMWŚ – Animatorów ds. voucherów, którzy wyjaśnią zasady ubiegania się o uzyskanie voucherów, proces rozliczania a także pomogą w wybraniu usługi doradczej i udzielą informacji gdzie szukać wykonawców usług

Projekt „Popytowy System Innowacji – rozwój MŚP w regionie świętokrzyskim poprzez profesjonalne usługi doradcze” finansowany jest ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020

BIZNES JEST MOIM „DZIECKIEM”. IDZIE W DOBRĄ STRONĘ

fot. Krzysztof Kapsa

Kawałek amerykańskiej kuchni w Kielcach? Restauracja Rocket Team przy ulicy 1 Maja 113. Jej właściciel, na pewnym etapie zawodowej drogi pomyślał, że „nie ma to, jak być na swoim”. Podjął kilka odważnych decyzji, sięgnął po unijne wsparcie. Z Jackiem Rakiem rozmawia Dorota Feczek.

Klienci są, telefon dzwoni niemal non stop, wygląda na to, że jest dobrze? Jak się miewa Pański biznes?

Restauracja działa od marca 2018 roku. Na tę chwilę jestem bardzo zadowolony. Zresztą od początku fajnie to „wypaliło”. Mamy coraz więcej klientów, również stałych bywalców, co jest bardzo miłe. Klient do nas wraca, a to oznacza, że robimy coś dobrego. Zadowolenie naszych gości jest zawsze najważniejsze.

Brakowało Panu charakterystycznych dań z za oceanu w środku Gór Świętokrzyskich? Zauważył Pan niszę w branży, czy może po prostu jest Pan amatorem burgerów i postanowił je mieć na wyciągnięcie ręki?

Jest u nas burgerowni sporo. Rynek jest tym nasycony, ale ja robię to zupełnie inaczej. Mamy w ofercie chociażby inne dodatki. Kluczem jest mięso. Mamy wyłącznie polską wołowinę, bardzo dobrej jakości,

którą pozyskujemy tylko z jednego miejsca. Dodatki też kupujemy sami, a każdą dostawę osobiście sprawdzam – czy jest świeża i odpowiedniej jakości. Wychodzę z założenia, że lepiej zamawiać mniej a częściej i mieć zawsze świeże składniki, na jak najwyższym poziomie. Każdą rzecz, którą oferujemy, sprawdzam, próbuję osobiście. Także te „najostrzejsze” burgery.

Wiąże się z nimi pewne wyzwania...

Tak, zaproponowaliśmy je naszym klientom. W tej próbie chodzi o to, żeby zjeść ostrego burgera w ciągu 10 minut, a przez kolejne 20 nie sięgnąć po wodę. Każda osoba, która w ogóle chce zjeść burgera z tym właśnie najostrzejszym sosem, podpisuje specjalne oświadczenie, byśmy wiedzieli, że chce to zrobić świadomie. Nie każdy bowiem powinien takie ostre rzeczy jeść,

np. gdy ma problem z nadciśnieniem, czy układem pokarmowym. W ofercie mamy trzy ostrości sosów, których nie boimy się sprzedawać bez oświadczenia, i jeden - ten najostrzejszy, który jest sprzedawany jedynie po podpisaniu dokumentu. Na razie, na jakieś 70 prób, dwie czy trzy osoby dały radę z wyzwaniem.

Biznesplan w wyobraźni tworzy wielu. Panu udało się marzenie o własnej firmie zrealizować. Jak wyglądała ta droga – od pomysłu do założenia działalności?

Jestem z zawodu kucharzem i pracowałem w gastronomii. Przyszedł taki moment, gdy pomyślałem sobie: czemu w zasadzie sam nie mógłbym prowadzić działalności w branży, na której przecież się znam. Przekonywałem siebie, że trzeba być odważnym, podejmować odważne decyzje. W poprzedniej pracy przygotowywałem posiłki dla setek ludzi, na różne wydarzenia okolicznościowe i zawsze wywiązywałem się z powierzonych zadań. Ale od zawsze chciałem mieć coś swojego. Zresztą chyba jest tak, że nie ma to, jak być „na swoim”. Oczywiście jest ryzyko, że może się nie udać. Trzeba mieć środki na otwarcie, na lokal, na wyposażenie. Dlatego to nie jest łatwa decyzja. Postawiłem wszystko na jedną kartę.

A kiedy pojawiła się myśl „dotacja”?

O dotacjach dowiedziałem się z Internetu. Tam znalazłem informacje na ten temat, poczytałem, jak to wygląda. Słyszałem też opinie, że warto spróbować. Odważyłem się i udało się to pociągnąć od zera do otwarcia lokalu. Wszystko poszło bardzo sprawnie. Najpierw szkolenie, które odbywało się w Consultorze – instytucji, w której byłem uczestnikiem projektu. Pracownicy pomogli, wytłumaczyli wszelkie zagadnienia. Także jeśli chodzi o sam biznesplan to osoba,

która nas szkoliła, wyjaśniła każdy punkt. Było to tak naświetlone, że nie można było tego nie zrozumieć. Bardzo pozytywne zaskoczenie.

Długo trzeba było czekać od momentu zgłoszenia się do projektu do przyznania pieniędzy?

Niedługo. Niecałe trzy miesiące. To nie jest długi czas biorąc pod uwagę, że najpierw składa się wnioski o przyjęcie do projektu, które muszą być sprawdzone, zweryfikowane. Potem szkolenie, pisanie biznesplanów, ich ocena, rozmowy z kandydatami, no i sama wypłata środków. Do projektu przystąpiłem w grudniu, a na początku marca już otworzyłem działalność.

Czy dotacja pozwoliła pokryć koszty uruchomienia firmy?

Sama dotacja wystarczyła na pokrycie około 1/3 kosztów potrzebnych do uruchomienia restauracji. Sprzęt gastronomiczny, remont lokalu, który chciałem, by wyglądał tak, jak sobie to wymyśliłem – kosztuje sporo. Natomiast, jeśli chodzi o wsparcie pomostowe, uważam, że to jest naprawdę ogromna pomoc w pierwszym roku. Nie da się ukryć, że na początku jest ciężko. Potrzeba czasu, zanim coś się rozkręci, a to są dodatkowe pieniądze, które pomagają pokryć pewne koszty, związane z opłatą ZUS, czy lokalu.

Przy ulicy 1 Maja jest restauracja Rocket Team, przy ul. Massalskiego Wasz punkt z burgerami. Jak chce Pan dalej rozwijać firmę? Powstaną kolejne restauracje?

Przyznam, że wolę małymi krokami zmierzać do celu, niż rzucać się na głęboką wodę, a potem wpadać w kłopoty. Dlatego na razie cieszy mnie to, co jest teraz. W przyszłości nie wykluczam uruchomienia kolejnych punktów.

Zdradzi Pan tajemnicę prawdziwego, amerykańskiego burgera?

Chyba nie (śmiech). Ja wszystkiego nauczyłem się sam. Począwszy od internetu, telewizji, po złoty food trucków. Pracując wcześniej w gastronomii, robiłem zupełnie inne posiłki, dlatego do wszystkiego dochodziłem sam. Tym bardziej jest to dla mnie budujące i satysfakcjonujące, że biznes, który jest takim moim „dzieckiem”, idzie w dobrą stronę.

Życzę powodzenia i dziękuję za rozmowę.

Dotacja przyznana w ramach działania 10.4, „Rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy” Poddziałanie 10.4.1 „Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości poprzez zastosowanie instrumentów zwrotnych i bezzwrotnych – OSI” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 -2020. Beneficjent - Consultor, projekt „Mój pomysł na biznes”.

RAJ DLA MALUCHÓW, POMOC DLA RODZICÓW

Dorota Hlebicka-Józefowicz

Na zewnątrz – plac zabaw i mały amfiteatr, w środku – kolorowe szatnie, przestronne, widne sale z widokiem na chęciński zamek, nowe łóżeczka, bujaczki, poduchy, zabawki manipulacyjne, maty rehabilitacyjne, instrumenty muzyczne, lalki, parawany, samochody i piłki. To przestrzeń, w której kilka godzin dziennie spędzają czas najmłodszy mieszkańcy gminy Chęciny pod czujnym okiem opiekunek. Dzięki temu maluchy, już od 20 tygodnia życia, mogą dorastać w przyjaznych warunkach, uczą się działania w grupie rówieśniczej a ich rodzice mogą wrócić do pracy.

„**K**rólewski Raj Maluchów” to pierwszy żłobek w Chęcinach. Powstał w nowym budynku, do którego przeniesiono też przedszkole gminne. Sfinansowany został z trzech różnych źródeł – samorządowego, unijnego i rządowego.

– Patrząc na „Królewski Raj Maluchów” śmiało można powiedzieć, że środki unijne, które przekazaliśmy na tę inwestycję zostały bardzo dobrze wykorzystane - mówiła Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego, Renata Janik, podczas uroczystego otwarcia placówki,

w styczniu tego roku. - Dzieci będą mogły uczyć się i bawić w komfortowych warunkach. Wszyscy życzylibyśmy sobie, żeby takie obiekty powstawały w większości świętokrzyskich gmin.

W nowoczesnym i doskonale wyposażonym budynku zmieściło się przedszkole dla 175 i żłobek dla 45 dzieci. - Budowa żłobka i przedszkola to długo wyczekiwane i niezwykle potrzebne przedsięwzięcie - mówi Robert Jaworski, burmistrz Chęcin. - Oprócz pieniędzy z budżetu gminy, skorzystaliśmy z dofinansowania

w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego i rządowego programu „Maluch”.

Wygląda na to, że najbardziej zadowoleni z tych możliwości są młodzi rodzice, mieszkańcy gminy Chęciny. – Zanim oddałam moich chłopców do żłobka byłam pełna obaw – mówi pani Anna z Zelejewej, mama dwuletniego Filipa i rocznego Tobiasza. – Głównie o to, czy poradzi mi się z rozłąką, ale też o to, czy dzieci nie będą płakać i grymasić przy jedzeniu. Pierwszy tydzień rozwiązał te wątpliwości. Moi synowie są bezpieczni pod opieką życzliwych pań, sale są piękne, a jedzenie pyszne, gotowane na miejscu. Dzieci mają w jadłospisie łososia, wołowinę oraz gotowane warzywa. A dla alergików jest specjalne, osobne menu.

– Jestem spokojna o moje dzieci, bo wiem, że są w rękach fachowców – mówi pani Anna. – Na razie zostawiam Filipa i Tobiasza na maksymalnie 4 godziny, ale wiem, że jak wrócę do pracy po urlopie wychowawczym, to będą tu

do momentu mojego powrotu z pracy w Kielcach. Żłobek jest czynny do godz. 16.30.

– Projekt „Aktywny rodzic w pracy – szczęśliwe dziecko w żłobku” jest odpowiedzią na potrzebę wsparcia osób powracających do pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dziecka – mówi Aleksandra Marcinkowska, dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w Urzędzie Marszałkowskim. – Oferta w postaci bezpłatnego żłobka umożliwi rodzicom powrót do aktywności zawodowej. Potrzeby naszego województwa w tej dziedzinie są duże, dlatego w 2019 r. zamierzamy ogłosić kolejne konkursy na dofinansowanie podobnych przedsięwzięć. Możliwe będzie zakładanie nowych i rozwijanie już istniejących żłobków, klubów dziecięcych, a także finansowanie kosztów pracy dziennych opiekunów lub niani. W ramach projektów można będzie także ponosić wydatki na dostosowanie miejsc opieki do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.

„Królewski Raj Maluchów” został sfinansowany m.in. z trzech projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020:

1. „Budowa infrastruktury usług społecznych o charakterze opiekuńczym nad dziećmi do lat 3 – żłobka, Gmina Chęciny” (Działanie 7.3 „Infrastruktura zdrowotna i społeczna” RPO WŚ 2014-2020). Wartość projektu to 2 860 880 zł.
2. „Kompleksowy rozwój edukacji przedszkolnej na terenie gminy Chęciny poprzez budowę przedszkola wraz z infrastrukturą towarzyszącą” (Działanie 7.4. Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej RPO WŚ 2014-2020). Wartość projektu to 9 998 220 zł.
3. „Aktywny rodzic w pracy – szczęśliwe dziecko w żłobku” (Poddziałanie 8.1.1 „Zwiększanie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3” RPO WŚ 2014-2020). Wartość projektu to 682 712 złotych.

Projekt, sfinansowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach którego utworzono 30 miejsc w żłobku – zatrudniono opiekunów dzieci, zakupiono wyposażenie łazienek i sali spoczynku oraz pomoce dydaktyczne do prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, w tym sprzęt i narzędzia do rozpoznawania potrzeb rozwojowych dzieci.

Aleksandra Marcinkowska

RPOWŚ 2014-2020 DLA SENIORÓW

W 2004 r., przy okazji referendum, w którym Polacy zdecydowali o przystąpieniu do Unii Europejskiej, prowadzono także badanie opinii społecznej, a jednym z jego elementów było pytanie skierowane do seniorów – dlaczego zagłosowali „za”? Okazało się, że ponad 80 procent osób chciało lepszej przyszłości dla dzieci i wnuków. Tymczasem sami seniorzy mogą dziś korzystać na wiele sposobów ze wsparcia Unii Europejskiej. Przykładem jest tegoroczna oferta Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014 – 2020.

Warto w niej zwrócić szczególną uwagę na konkursy realizowane przez Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego UMWS. Chodzi o nabory tzw. projektów „miękkich”, a więc związanych z edukacją, sprawami społecznymi oraz zdrowiem – to właśnie dzięki takim projektom samorządy, organizacje pozarządowe i firmy mogą znacząco rozszerzyć swoje możliwości działania na rzecz seniorów. Większość konkursów, w których można ubiegać się o dofinansowanie projektów, startuje w I i II kwartale tego roku. Osoby bezpośrednio zainteresowane korzystaniem z nowych projektów będą mogły zapisywać się do nich prawdopodobnie już w IV kwartale tego roku lub na początku roku przyszłego.

ZAMIAST SZPITALA

W I kwartale tego roku rozpocznie się konkurs na projekty, których celem będzie tworzenie Dziennych Domów Pomocy Medycznej. To placówki oferujące wsparcie tym osobom, które po zakończonym leczeniu nie muszą przebywać na oddziale szpitalnym, ale stan zdrowia nie pozwala im jeszcze na rekonwalescencję wyłącznie w domu. W tego typu placówkach dziennego pobytu seniorzy będą mogli korzystać z niezbędnej opieki medycznej po przebytych chorobach, po różnorodnych zabiegach, w skrócie - po pobycie w szpitalu lub, w ra-

zie potrzeby, przed zaplanowanym pobytem. W ramach Dziennych Domów Pomocy Medycznej seniorom oferowana będzie m. in. opieka pielęgniarska i lekarska, pomoc w doborze i zażywaniu leków, a ponadto specjalistyczne terapie lub rehabilitacja, poprawiająca ich zdolność do samodzielnego życia. Istotnym elementem działalności Domów będzie także wsparcie psychologiczne oraz edukacja zdrowotna pacjentów i ich rodzin, a także doradztwo w zakresie dalszej organizacji opieki i ewentualnego leczenia. W razie potrzeby, każdy z seniorów korzystających z opieki, będzie miał zapewniony bezpłatny transport z miejsca zamieszkania do Dziennego Domu Opieki Medycznej i z powrotem. Konkurs na projekty dotyczące tworzenia DDOM zostanie ogłoszony w ramach Poddziałania 9.2.3 „Rozwój wysokiej jakości usług zdrowotnych”.

OPIEKA MEDYCZNA

W ramach Poddziałania 9.2.3 będzie można także uzyskać dofinansowanie na projekty przewidujące długotrwałą opiekę medyczną nad seniorami, prowadzoną bądź w domu pacjenta, bądź w jego najbliższym środowisku, a więc w warunkach przyjaznych i znanych seniorom. Możliwości działania obejmują również domową, długoterminową opiekę pielęgniarską, a także opiekę medyczną w zastępstwie za członków rodzin. W ramach

projektów członkowie rodzin oraz opiekunowie seniorów będą mogli korzystać ze wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznych szkoleń, dzięki którym łatwiej będzie im realizować codzienne obowiązki, związane z opieką nad seniorem. Projekty ułatwią także dostęp do sprzętu medycznego, bowiem umożliwiają przygotowanie i tworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, pielęgnacyjnego i wspomagającego seniorów w codziennym funkcjonowaniu.

Coraz częściej wykorzystywaną technologią jest teleopieka medyczna. Sprawdza się ona szczególnie w przypadku samotnych osób w podeszłym wieku, osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych, którym może być potrzebna nagła pomoc. Seniorzy objęci takim wsparciem zazwyczaj otrzymują prosty w obsłudze nadajnik, np. w postaci pilota połączony ze specjalnym telefonem. Naciśnięcie guzika sprawia, że urządzenie wysyła sygnał alarmowy do centrali, która powiadamia o zagrożeniu rodzinę lub pogotowie. Teleopieka może być też prowadzona w formie linii telefonicznej, dzięki której osoby samotne będą mogły w razie problemów nawiązać kontakt z psychologiem lub wolontariuszem. Konkursy na projekty, które mogą zawierać wszystkie wyżej wymienione udogodnienia, zostaną ogłoszone w maju i czerwcu tego roku.

W PRZYJAZNEJ ATMOSFERZE

Opieka medyczna nie wyczerpuje oferty RPOWŚ 2012-2020 dla seniorów. Będzie można także zapewnić osobom starszym, które nie są już w pełni samodzielne, wsparcie w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych. Departament Wdrażania EFS przeprowadzi trzy nabory projektów, przewidujących opiekę nad seniorami, w II kwartale 2019 r., w ramach Poddziałania 9.2.1 „Rozwój wysokiej jakości usług społecznych”. Także w tym wypadku celem jest zapewnienie przyjaznej atmosfery i indywidualne podejście do potrzeb każdej osoby. Seniorzy mogą więc być objęci dzienną lub całodobową opieką we własnym domu, bądź w jego pobliżu - w niewielkich placówkach, takich jak rodzinne domy pomocy. Osoby starsze będą mogły korzystać również z usług specjalistycznych, podnoszących jakość życia. W ramach projektów będzie można także tworzyć kluby seniora, w których osoby starsze będą mogły uczestniczyć w różnego rodzaju zajęciach, warsztatach, działaniach prozdrowotnych (np. spotkania z lekarzami), kulturalnych (wyjścia do kina, teatru) i edukacyjnych (m.in. nauka obsługi komputera, internetu). W klubach seniora można prowadzić zajęcia sportowe, a także poradnictwo prawne, psychologiczne, rodzinne itd. Z myślą o seniorach, znajdujących

się w trudnej sytuacji życiowej, można będzie tworzyć mieszkania wspomagane i chronione, w których będą przebywać w warunkach zbliżonych do domowych, ale pod fachową opieką. Uzupełnieniem oferty, dostępnej w ramach Poddziałania 9.2.1, jest możliwość ponoszenia kwalifikacji przez opiekunów osób starszych.

W RODZINIE I DLA RODZINY

Na maj 2019 r., również w ramach Poddziałania 9.2.1, zaplanowane zostały dwa konkursy na projekty wspierające rodziny. Umożliwią one tworzenie i rozwijania świetlic oraz klubów środowiskowych, w których dzieci z rodzin dotkniętych problemami wychowawczymi będą mogły np. odrabiać lekcje, aktywnie spędzać czas i rozwijać zainteresowania pod okiem wykwalifikowanych wychowawców. Rodzinom, przeżywającym trudności życiowe i wychowawcze, będzie można zapewnić m. in. porady psychologa, udział w grupach wsparcia, pomoc poprzez interwencję kryzysową oraz różnego rodzaju doradztwo. W kontekście takich projektów warto pamiętać o roli seniorów w każdej rodzinie. Często to właśnie oni stanowią naturalne autorytety i są ważną częścią rodzinnego „systemu”. I z tych powodów warto ich angażować do projektów, jako jego pełnoprawnych uczestników. Z drugiej strony, seniorzy nierzadko posiadają wiedzę i kwalifikacje do tego, by pełnić ważne role w kadrze projektu – np. jako wychowawcy dzieci i młodzieży lub doradcy i terapeuci.

A MOŻE?...

Możliwość angażowania seniorów w projekty Regionalnego Programu Operacyjnego wiąże się także z konkursami, których tematyka pozornie wydaje się odległa od potrzeb osób starszych – to np. projekty ze sfery szkolnictwa zawodowego. Być może to dobra okazja, aby wykorzystać ogromny potencjał, jakim dysponują świętokrzyscy seniorzy – lata doświadczenia zawodowego, umiejętność współpracy z ludźmi, wiedza o tradycji danego zawodu, etyka pracy, albo „know-how”, którego zdobycie zabiera czasami wiele lat. Młodzi ludzie mogą z tego wszystkiego skorzystać, jeśli w ramach zajęć projektowych umożliwi im się kontakt z seniorami, którzy mogą pełnić rolę mentorów, doradców czy przewodników po niuansach danego zawodu.

Odpowiedzi na aktualne potrzeby i problemy seniorów to ważne elementy aktualnie realizowanego Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Świętokrzyskiego 2014-2020. W kolejnej perspektywie finansowej to wsparcie, biorąc pod uwagę aktualne trendy demograficzne, będzie prawdopodobnie jeszcze większe.

Artur Potaczała

ZAWODOWY KOD DOSTĘPU

Do niedawna rzecz nie do pomyślenia: młodzi, wykwalifikowani pracownicy nie muszą już czekać w kolejce po pracę. Bywa wręcz odwrotnie: to pracodawcy o nich zabiegają. Rynek zatrudnienia, napędzany ożywieniem gospodarczym, przeżywa prawdziwą rewolucję. A na tym rynku coraz bardziej liczą się kompetencje, kwalifikacje i doświadczenie. Krótko mówiąc – dostosowanie swojego „profilu zawodowego” do oczekiwań pracodawców. W tym dostosowaniu mogą pomóc fundusze unijne; raz – poprzez zastrzyk pieniędzy dla szkolnictwa zawodowego, dwa – poprzez finansowanie kursów i szkoleń kwalifikacyjnych dla dorosłych. Jedno i drugie pomaga zdobyć fach, na który czekają firmy. I za który gotowe są coraz więcej zapłacić.

- Z pracownikami obchodzimy się bardzo ostrożnie – zwierza się kierownik na jednej z kieleckich budowli. – Nikt nie ośmieliłby się już powiedzieć czegoś w stylu „ruszaj się szybciej, bo jak nie, to za bramą dziesięciu innych czeka na twoje miejsce”. Tak kiedyś było, ale to już historia. Teraz w odpowiedzi usłyszałbym: „Nie podoba się, to sobie idę, na mnie w dziesięciu innych firmach czekają...”

Na brak rąk do pracy cierpi przede wszystkim właśnie „budowlanka”. Każdy, kto cokolwiek umie i nie boi się ciężkiej roboty, może liczyć na zatrudnienie od ręki. I na dobre pieniądze, znacznie nieraz przekraczające średnią w regionie, wynoszącą ostatnio mniej więcej 4 tys. zł brutto. Kto wyjedzie do Warszawy – dostanie jeszcze więcej. Kto do Niemiec – tym bardziej. A wszędzie czekają oferty pracy.

Dla szkół zawodowych to oczywiście dobra wiadomość. Jeśli tylko kształcą w „pro-rynkowych” specjalnościach, jeśli w ramach tych specjalności uczą obsługi nowoczesnych maszyn i urządzeń, jeśli w trakcie nauki są w stanie zapewnić wystarczająco dużo praktyk zawodowych, to nikt ich się już nie nazwie – jak kiedyś – fabrykami bezrobotnych. Przeciwnie – absolwentom takich szkół o pracę będzie znacznie łatwiej niż większości świeżo upieczonych magistrów. Druga dobra wiadomość jest taka, że szkoły, narzekające na słabe wyposażenie, nie do końca odpowiednie przygotowanie nauczycieli, czy kłopoty ze sfinansowaniem staży zawodowych dla uczniów, mają do dyspo-

Na jakie braki w przygotowaniu absolwentów zwracają uwagę pracodawcy?

- zdobyte kwalifikacje są na bardzo niskim poziomie: 53 proc.
- brak wymaganych kwalifikacji: 14 proc.

Źródło: WUP Kielce

zycji całkiem spore pieniądze, które mogą przeznaczyć na poprawę swojej pozycji rynkowej. Zapisany w języku urzędowym kod dostępu do tych pieniędzy to: Poddziałanie 8.5.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Świętokrzyskiego 2014–2020 „Podniesienie jakości kształcenia zawodowego oraz wsparcie na rzecz tworzenia i rozwoju CKZiU”. Za tym hasłem kryje się 39 mln zł „do wzięcia” tylko w 2019 r. W kolejnych latach będą kolejne pieniądze.

A skoro mowa o „pozycji rynkowej”. Znaczenie tego terminu w odniesieniu do szkolnictwa, nie tylko zawodowego, będzie coraz większe. Nie jest tajemnicą, że zarówno jako kraj, a jako województwo w szczególności, siedzimy na coraz głośniej tykającej bombie demograficznej. Przybywa osób starszych, ubywa młodzieży. W tej sytuacji konkurencja na „rynku oświatowym”

Zapotrzebowanie na pracowników:

*Kierowca samochodu ciężarowego *Spawacz *Murarz *Magazynier *Zbrojarz *Operator sprzętu ciężkiego *Pracownicy wykonujący prace proste *Cieśla *Przedstawiciel handlowy *Robotnicy budowlani robót wykończeniowych *Betoniarz *Operator obrabiarek sterowanych numerycznie *Kucharz *Ślusarz

Źródło: Badanie pracodawców województwa świętokrzyskiego, WUP Kielce

będzie rosta. Szkoły, chcąc się utrzymać, będą musiały walczyć o kandydatów na uczniów. A czymże innym walczyć, jak nie nowoczesną, dostosowaną do oczekiwań rynku ofertą? Jak nie poziomem kształcenia? Kompetencjami kadry pedagogicznej? Odpowiednim wyposażeniem pracowni przedmiotowych? No i wracamy do oferty RPO, czyli do pieniędzy, które na te wszystkie cele można wydać.

Według prognoz statystyków, do 2050 roku w województwie świętokrzyskim ubędzie ponad 250 tys. osób, co oznacza, że liczba mieszkańców spadnie poniżej miliona (obecnie – ok. 1 mln 250 tys.). W ostatnich latach notowaliśmy najszybsze w Polsce tempo kurczenia się populacji. Między rokiem 2010 a 2017 ubytek ten wyniósł aż 2,7 proc. Nie ma co ukrywać – są to dane zatrważające. I nie ma możliwości, by nie wpłynęły na rynek pracy w regionie.

W tej sytuacji coraz większego znaczenia będzie nabierać tzw. kształcenie ustawiczne osób dorosłych, w tym także to ukierunkowane na dostosowanie swoich kompetencji i kwalifikacji do zmieniających się wymogów rynku. To już nie te czasy, gdy od ukończenia szkoły do emerytury pracowało się

często w jednej firmie; na dodatek wykorzystując tę samą wiedzę i te same umiejętności. Dziś kto się nie rozwija, wypada z gry. Dotyczy to zarówno ślusarza, jak i lekarza. Kierowca, który 30 lat temu zrobił prawo jazdy na starym dobrym „starze”, dziś nie umiałby uruchomić naszpikowanej elektroniką nowoczesnej ciężarówki.

I w tym miejscu – pomiędzy przysłowiowym starym prawem jazdy, a przysłowiową nowoczesną ciężarówką – ponownie pojawia się oferta Regionalnego Programu Operacyjnego. Konkretnie - skierowana na zaspokajanie potrzeb osób dorosłych, potrzebujących uzupełnienia kompetencji lub kwalifikacji. W tym przypadku kod dostępu do pieniędzy, a w konsekwencji – do większych szans na sukces zawodowy, to: Poddziałanie 8.5.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Świętokrzyskiego 2014-2020 „Edukacja formalna i pozaformalna osób dorosłych”. Do wykorzystania w 2019 r. jest 26 mln zł.

Potrzeby są i to duże - to nie ulega wątpliwości. Są też – jak widać – duże możliwości. Co w tej sytuacji można, a pewnie nawet należy, zrobić? Najlepiej – wejść na stronę www.rpo-swietokrzyskie.pl i... „odpalić” Generator Wniosków Aplikacyjnych.

Płatne staże zawodowe uczniów u pracodawców, szkolenia dla uczniów i nauczycieli, studia podyplomowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szkolenia dla instruktorów nauki zawodu – to tylko niektóre z całego wachlarza możliwości, z jakich mogą skorzystać szkoły zawodowe naszego regionu, biorąc udział w projektach Regionalnego Programu Operacyjnego. **W 2019 r. w ramach trzech konkursów z Poddziałania 8.5.1 RPO „Podniesienie jakości kształcenia zawodowego oraz wsparcie na rzecz tworzenia i rozwoju CKZiU” do wykorzystania jest ponad 39 mln zł.**

Kształcenie ustawiczne, w tym podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób dorosłych to w dzisiejszej szybko zmieniającej się rzeczywistości nie tylko potrzeba, ale wręcz konieczność. Nasz region należy jednak do grupy województw o najmniejszym udziale uczących się osób dorosłych. Aby zmienić tę sytuację, RPO daje możliwość sfinansowania projektów, przewidujących między innymi wspieranie podnoszenia, zmiany lub nabywania nowych kwalifikacji, umiejętności oraz kompetencji osób dorosłych poprzez udział w kwalifikacyjnych kursach zawodowych oraz kursach umiejętności zawodowych. Wśród uczestników projektów szczególnie preferowane będą osoby w wieku 50+, wymagające dostosowania swoich kwalifikacji do potrzeb współczesnego rynku pracy. **W 2019 r. DW EFS ogłosi dwa konkursy z Poddziałania 8.5.3 RPO „Edukacja formalna i pozaformalna osób dorosłych”. Łącznie do wykorzystania będzie ponad 26 mln zł.**

ZAKUPY W PROJEKTACH – JASNE ZASADY

Justyna Gołębowska-Suchenia

Zamówienia publiczne w projektach to temat bardzo ważny dla każdego, kto otrzymał dotację ze środków Unii Europejskiej. Jednym z warunków jej rozliczenia jest przejrzysty, efektywny i racjonalny sposób dokonywania zakupów, z zachowaniem uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Jak zatem bez obaw wydawać unijne pieniądze?

Reguly, których musisz przestrzegać, znajdują się w różnych dokumentach. Przede wszystkim - przeczytaj swoją umowę o dofinansowanie.

Dowiesz się, które przepisy będą dotyczyły Ciebie:

- najłagodniejsze zasady są dla osób, które otrzymały dotację na założenie własnej firmy, są przedsiębiorcami lub organizacjami pozarządowymi, a w budżecie swojego projektu mają wydatki o wartości do 20 tys. zł netto;
- więcej wymagań muszą spełnić beneficjenci, (zarówno instytucje publiczne, jak i pozostali zamawiający), których zakupy kosztują netto od 20 tys. do 50 tys. zł – tu zastosowanie mają „Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”, a konkretnie procedura zwana „rozoznaniem rynku”;
- zakup powyżej 50 tys. zł wiąże się z zastosowaniem następnej procedury z „Wytycznych...” – „zasady konkurencyjności”;
- wydatek rzędu 30 tys. euro netto i więcej wymusza na instytucjach sektora finansów publicznych zastoso-

wanie zasad opisanych w ustawie Prawo zamówień publicznych (najczęściej ogłoszenia przetargu).

Pamiętaj! W przepisach jest wiele wyjątków i sytuacji, w których możesz odstąpić od stosowania ścisłych procedur. Sprawdź, czy w Twojej instytucji/firmie dodatkowo nie obowiązuje regulamin wewnętrzny. Jeżeli w regulaminie ustalono ostrzejsze wymagania w stosunku do małych zamówień, musisz się do nich stosować, ponieważ ich pominięcie będzie naruszeniem przepisów. Pierwszym krokiem każdej kontroli w projekcie jest prośba o pokazanie umowy o dofinansowanie i przedstawienie regulaminów wewnętrznych (zamówień, wynagradzania czy rachunkowości). Jeśli możesz rozpocząć projekt jeszcze przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, przeczytaj jej wzór i zastosuj wskazane w nim przepisy. Mogą one dotyczyć nie tylko konkretnych zakupów, ale i wyboru partnera czy przeprowadzenia wstępnych badań.

Jeśli zamierzasz kupić kilka rzeczy np. wydrukować materiały, wyposażyć pracownię, kupić linię technologiczną, komputery z oprogramowaniem, znaleźć ekspertów itd. – sprawdź czy zamówienia są na tyle podobne, by mógł je dla Ciebie zrealizować jeden podmiot.

To nic innego, jak sprawdzenie „tożsamości zamówienia”. Jak słusznie się domyślasz – kontrola Twojego projektu na pewno weźmie to pod uwagę! Gdy stwierdzisz, że dane zakupy są tożsame przedmiotowo (mają podobne funkcje techniczne i gospodarcze), tożsame podmiotowo (może Ci je sprzedać jeden wykonawca) oraz tożsame czasowo (można lub trzeba je kupić w tym samym czasie) – masz do czynienia z jednym zamówieniem. Gdy to ustalisz, oszacuj wartość całego zamówienia.

Od tego, ile dane zamówienie kosztuje, będzie zależał wybór odpowiedniej procedury zakupu.

Szacować należy na podstawie aktualnych cen rynkowych, nie przypuszczeń! Na tym etapie zdarzają się błędy, więc nie dziwi fakt, że zespół kontrolujący projekt przygląda się, czy poszedłeś właściwą drogą i czy nie pominąłeś kilku elementów, aby pobeć na skróty. Będą sprawdzać, czy nie doszło do podzielenia zamówienia na kilka drobniejszych, w celu uniknięcia bardziej skomplikowanej procedury. Wyliczenia muszą być aktualne: nie starsze niż 3 miesiące w przypadku zakupu towarów i usług i 6 miesięcy w przypadku robót budowlanych. Zawsze warto, a czasami trzeba, mieć co najmniej dwie wyceny otrzymane od podmiotów, które sprzedają lub świadczą usługi, których potrzebujesz.

Jeśli przeszedłeś powyższe etapy, nadszedł czas na uruchomienie właściwej procedury zamówień publicznych.

Może ona nie nakładać zbyt wielu obowiązków. W przypadku małych kwot wystarczy sprawdzić czy dany wydatek będzie faktycznie najbardziej opłacalny. Kiedy wydatki są większe, poszukajmy przykładów podobnych zamówień (na platformie „Baza konkurencyjności” czy portalu Urzędu Zamówień Publicznych znajdziesz ich

wiele). Na stronie www.funduszeuropejskie.gov.pl znajduje się przystępnie napisany podręcznik Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju „Zamówienia udzielane w ramach projektów. Podręcznik wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014–2020”. Poszukaj także szkoleń z tego tematu – Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich często zapraszają na bezpłatne szkolenia.

KROK PO KROKU:

Nazwij zamówienie: np. zakup maszyny, druk ulotek, remont hali. Wykorzystaj do tego kody CPV – Wspólny Słownik Zamówień, stworzony na potrzeby Prawa zamówień publicznych.

Opisz przedmiot zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Opis powinien być szczegółowy, ale obiektywny i nie powodować problemów interpretacyjnych.

Oszacuj wartość netto zamówienia (towaru, usługi, robót budowlanych). Starannie sprawdź cenę rynkową – zrób notatki i zachowaj wydruki cenników/ofert. Oszacowanie ważne jest przez 3 miesiące (towary i usługi) lub 6 miesięcy (roboty budowlane) przed wszczęciem postępowania.

Nie dziel zamówień tego samego rodzaju w celu uniknięcia jakiegokolwiek procedury.

Określ warunki ważne dla zamówienia i dla Ciebie np.: kryteria oceny ofert (cena, termin wykonania, gwarancja), termin składania ofert, warunki udziału w postępowaniu, wzór umowy itp. (warunki muszą być adekwatne i proporcjonalne do rodzaju zamówienia).

Rozpocznij prawidłową procedurę.

Bądź bezstronny i obiektywny. Wydajesz pieniądze publiczne – nie dopuść do konfliktu interesów.

Sprawdź procedury:

Wartość zamówienia	Podmiot niezobowiązany do stosowania Prawa zamówień publicznych	Podmiot zobowiązany do stosowania Prawa zamówień publicznych
≤ 20 000 zł netto	Zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami, jeżeli obowiązują i zapewniają ponoszenie wydatku w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.	
> 20 000 zł netto ≤ 50 000 zł netto	Rozeznanie rynku	Rozeznanie rynku lub powierzenie zadań publicznych na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub inne przepisy prawa, o ile wyłączają stosowanie PZP.
> 50 000 zł netto ≤ 30 000 euro netto	Zasada konkurencyjności	Zasada konkurencyjności lub PZP
> 30 000 euro netto		lub powierzenie zadań publicznych na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub inne przepisy prawa, o ile wyłączają stosowanie PZP.

ZAPYTAJ O FUNDUSZE EUROPEJSKIE

Wszyscy zainteresowani zdobyciem unijnego dofinansowania mogą skorzystać z fachowej i bezpłatnej pomocy pracowników Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich, które w naszym województwie mieszczą się w Kielcach, Busku-Zdroju i Sandomierzu.

W tym numerze biuletynu na pytania odpowiada Katarzyna Dziadek z Lokalnego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Busku-Zdroju.

Jednym z podstawowych celów Unii Europejskiej jest walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz pomoc w aktywnej integracji zwiększającej szanse na zatrudnienie osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Czy w najbliższym czasie, w ramach konkursów RPOWŚ 2014-2020, przewidziane jest wsparcie takich zadań?

Tak. Już od kwietnia urząd marszałkowski, pełniący rolę Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020, uruchomi kolejne konkursy, których celem jest zwiększenie szansy na zatrudnienie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zapobieganie temu zjawisku. Na konkursy przeznaczona jest kwota prawie 100 mln zł w ramach 9 Osi Priorytetowej RPOWŚ 2014-2020 oraz z budżetu państwa.

Kto będzie mógł starać się o dofinansowanie?

O środki z RPOWŚ 2014-2020 będą mogły ubiegać się w szczególności jednostki samorządu terytorialnego, jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia JST, instytucje pomocy i integracji społecznej, podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe, wykonujące zadania własne w zakresie pomocy społecznej.

Czy projekty można realizować w partnerstwie?

Tak. Projekty, które będą realizowane w partnerstwie, mogą liczyć nawet na dodatkowe punkty podczas poszczególnych etapów oceny. Będzie to kryterium premiujące. Uważa się je za spełnione, jeżeli projekt będzie realizowany w partnerstwie z co najmniej jedną jednostką samorządu terytorialnego i z co najmniej jednym podmiotem ekonomii społecznej.

Co jest istotą projektów?

Celem jest realizacja aktywnej integracji dla włączenia społecznego. Unijne dofinansowanie kierowane będzie na usługi aktywnej integracji o charakterze: społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym.

Jaką pomoc otrzymają uczestnicy projektów?

Będą mogli skorzystać na przykład z porad socjoterapeuty, psychologa, prawnika, czy mediatora. Wezmą udział w warsztatach rozwoju osobistego, indywidualnego coachingu, warsztatach kompetencji pedagogiczno-wychowawczych, treningu umiejętności społecznych, a także w pracy metodą mentorin-

gu. Wnioskodawcy będą mogli zaproponować uczestnikom pracę socjalną w ramach indywidualnie dobranych kontraktów socjalnych.

Czy projekty zakładają jakieś działania wspierające uczestników w wyborze lub zmianie zawodu?

Tak, przewidują to projekty współfinansowane ze środków UE i częściowo z budżetu państwa. Możliwe będzie podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych poprzez prace społecznie użyteczne, staże i praktyki zawodowe, subsydiowane zatrudnienie, w tym wyposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy. Uczestnicy będą mogli skorzystać z porad zawodowych, pośrednictwa pracy, treningu pracy oraz z zatrudnienia wspieranego i wspomaganego. Uzupełnienie wykształcenia do poziomu policealnego będzie możliwe poprzez udział w zajęciach szkolnych, a podniesienie kwalifikacji zawodowych dzięki kursom i szkoleniom.

Czy aktywna integracja będzie miała również aspekt zdrowotny?

Z pomocą funduszy UE będzie można finansować badania profilaktyczne lub specjalistyczne, a także skierowanie na terapię psychologiczną, rodzinną lub psychospołeczną osób lub rodzin. Dodatkowo, przewidziane są udziały w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz udział w programach psychoterapii lub programach terapeutycznych dla osób uzależnionych. U wszystkich uczestników projektów przeprowadzona zostanie diagnoza indywidualnych potrzeb i możliwości.

Kiedy należy złożyć wniosek?

Terminy naboru wniosków publikowane są na stronie <http://www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl/> zawsze na minimum 1 miesiąc przed rozpoczęciem naboru wniosków. Należy je składać wyłącznie w formie elektronicznej w Lokalnym Systemie Informatycznym (LSI).

ZAPRASZAMY DO NASZYCH PUNKTÓW INFORMACYJNYCH

GŁÓWNY PUNKT INFORMACYJNY O FUNDUSZACH EUROPEJSKICH

ul. Św. Leonarda 1, 25-311 Kielce

pn. 8.00-18.00, wt.–pt. 8.00–16.00

tel. 41 343 22 95, 41 340 30 25

bezpłatna infolinia: 800 800 440

LOKALNY PUNKT INFORMACYJNY W SANDOMIERZU

ul. Mickiewicza 34, 27-600 Sandomierz

pn. 7.30-17.30, wt.–pt. 7.30–15.30

LOKALNY PUNKT INFORMACYJNY W BUSKU-ZDROJU

al. Mickiewicza 15, 28-100 Busko-Zdrój

pn. 7.30-17.30, wt.–pt. 7.30–15.30

WIĘCEJ NA:

www.rpo-swietokrzyskie.pl

<https://www.facebook.com/RPOWS/>

Rzeczpospolita
Polska

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

